

Guia docent de l'assignatura "Govern local"

2011/2012

Codi: 101110

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	OT	0	0

Contacte

Nom : Ramon Canal Oliveras

Email : Ramon.Canal@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'estudiant hauria de tenir interès per l'aproximació politològica al govern local, en la qual conflueixen temes clau de la ciència política com la democràcia, l'anàlisi de polítiques públiques o la gestió pública, enfocats des de la perspectiva local. També hauria de tenir interès per seguir les informacions sobre el govern local i sobre temes polítics locals que apareguin als mitjans de comunicació escrits.

L'estudiant hauria de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador) i d'anglès a nivell de comprensió escrita.

Objectius i contextualització

Aquesta assignatura té un caràcter optatiu. Amb tot, el fet de tractar-se del primer esglaó de l'estructura política i administrativa i, alhora, d'una realitat propera i a l'abast de cada estudiant, li atorga un gran pes específic. Més enllà d'un objecte d'estudi d'indubtable interès, el govern local és també un dels espais més prometedors per a la inserció professional dels llicenciats i llicenciades en ciències polítiques i de l'administració.

Els objectius de l'assignatura són conèixer els elements bàsics que configuren el govern local: principis normatius, estructures, actors, polítiques... per tal d'assolir la capacitat d'analitzar amb visió crítica i ben fonamentada la realitat del govern local a Catalunya, al conjunt d'Espanya i als països més propers de la Unió Europea. La crisi estructural del govern local al nostre país fa que encara tingui més sentit la recerca d'una perspectiva comparada en els diversos temes tractats. Perquè més enllà d'analitzar trajectòries del passat i situacions del present, també es tractarà de plantejar i analitzar alternatives de futur.

Competències i resultats d'aprenentatge

1323:E01 - Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.

1323:E01.10 - Exposar i descriure de manera adequada els principals corrents teòrics de l'anàlisi de les polítiques públiques: el cicle de la política; xarxes i actors; enfocaments institucionals; teoria de

l'elecció racional.

1323:E01.11 - Utilitzar apropiadament les aportacions de Lindblom, Wildavsky, Marsh i Rhodes, Lowi.

1323:E01.12 - Distingir les fases de la política pública: formulació, decisió, implementació i avaluació.

1323:E01.13 - Analitzar críticament el procés de configuració de l'agenda pública.

1323:E02 - Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.

1323:E02.01 - Plantejar i exposar un estudi de cas d'una política pública concreta.

1323:E02.02 - Valorar críticament alguna de les polítiques públiques dutes a terme per una autoritat en l'estat de les autonomies.

1323:E21 - Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.

1323:E21.00 - Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.

1323:E22 - Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.

1323:E22.00 - Aplicar el coneixement de les administracions públiques, en els seus diferents nivells, a casos concrets de l'esfera pràctica i professional.

1323:E23 - Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.

1323:E23.00 - Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.

1323:E24 - Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.

1323:E24.00 - Analitzar polítiques públiques, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.

1323:E25 - Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

1323:E25.00 - Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

1323:T01 - Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

1323:T01.00 - Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

1323:T02 - Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.

1323:T02.00 - Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.

1323:T03 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1323:T03.00 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1323:T04 - Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.

1323:T04.00 - Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.

1323:T05 - Argumentar des de diferents perspectives teòriques.

1323:T05.00 - Argumentar des de diferents perspectives teòriques.

1323:T06 - Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

1323:T06.00 - Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

1323:T07 - Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

1323:T07.00 - Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

1323:T08 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1323:T08.00 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1323:T09 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1323:T09.00 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1323:T10 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1323:T10.00 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1323:T12 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1323:T12.00 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1323:T13 - Treballar autònomament.

1323:T13.00 - Treballar autònomament.

1323:T15 - Elaborar i planificar recerques o informes analítics.

1323:T15.00 - Elaborar i planificar recerques o informes analítics.

1323:T16 - Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.

1323:T16.00 - Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.

Continguts

1. El govern local com a fenomen polític

- 1.1. Les dues ànimes del món local: política i administració.
- 1.2. El principi d'autonomia local: definició i implicacions.
- 1.3. Antecedents i trajectòria recent del govern local a Catalunya i Espanya.
- 1.4. Els sistemes de govern local a Europa. Tipologies i casos emblemàtics: França, Regne Unit, Alemanya i Suècia.
- 1.5. Del govern a la governança local: redefinició de l'esfera pública local, participació i relacions multinivell.

2. L'organització del govern local a Espanya i a Catalunya

- 2.1. El complex mapa del govern local: ens territorials i ens instrumentals
- 2.2. Les regles del joc de la democràcia local: sistema electoral, formació de govern, relacions govern-oposició.
- 2.3. Atribucions i competències dels municipis a l'Estat de les autonomies: iniciativa local i articulació inter- i supramunicipal.
- 2.4. Principis generals i models específics d'organització municipal.
- 2.5. El finançament. Descripció i anàlisi de les principals fonts d'ingressos .

3. Les polítiques públiques locals: enfocaments i continguts

- 3.1. Les eines de les polítiques locals: lògica reguladora, lògica prestacional i lògica habilitadora.
- 3.2. Polítiques locals per al desenvolupament econòmic.
- 3.3. Polítiques locals per a la gestió del territori i dels recursos naturals.
- 3.4. Polítiques locals per a la vertebració social.

4. Crisi estructural i futur dels governs locals.

- 4.1. El fet local en el context global: riscos i oportunitats.
- 4.2. Crisi i redefinició del mapa d'actors locals: partits polítics, entitats, vells i nous moviments socials.

4.3. Plantejant respostes a la crisi: més política o més gestió? anàlisi comparada de les reformes en l'àmbit europeu.

4.4. Conclusions: continuïtat i canvi en el govern local a Catalunya i a Espanya.

Metodologia

L'assignatura combinarà una aproximació teòrica ben fonamentada amb un exercici pràctic que permeti un acostament directe a la realitat del govern local.

Els fonaments teòrics seran exposats a les classes, en format classe magistral però obertes en tot moment a la participació de l'estudiant, per a l'aclariment, el matís o el debat.

Els fonaments de la teoria s'assentaran en l'estudi autònom, a partir del material exposat a les classes i altres materials que s'indiquin.

El treball d'estudi es complementarà amb una exercici individual d'anàlisi de text, a partir del qual es durà a terme un debat entre els estudiants dirigit pel docent (previsió de lliurament: finals d'octubre).

El treball pràctic consistirà en una recerca aplicada sobre les accions més significatives dels nous equips de govern en els inicis del mandat municipal 2007-2011. La base del treball serà un municipi o diversos, en funció de la grandària d'aquests. Poden ser de l'entorn més immediat (àrea metropolitana de Barcelona) de la resta de Catalunya o de la resta d'Espanya. El treball es realitzarà en equips de 2-3 persones, amb les excepcions que es puguin considerar per motius laborals o altres. (previsió de lliurament: finals de desembre).

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1323:E01.10 , 1323:E01.11 , 1323:E01.13 , 1323:E01.12 , 1323:E23.00 , 1323:E25.00 , 1323:E24.00 , 1323:E21.00 , 1323:E02.02
Tipus: Supervisades			
Elaboració, en equip, d'una recerca aplicada, que inclourà treball de camp	34	1,36	1323:E01.13 , 1323:T16.00 , 1323:T12.00 , 1323:T10.00 , 1323:T09.00 , 1323:T08.00 , 1323:T07.00 , 1323:T06.00 , 1323:T05.00 , 1323:T03.00 , 1323:E22.00 , 1323:E24.00 , 1323:E25.00 , 1323:T02.00 , 1323:T01.00 , 1323:E02.01
Tipus: Autònomes			
Elaboració d'un treball d'anàlisi de text	10	0,4	1323:E01.10 , 1323:T03.00 , 1323:T04.00 , 1323:T12.00 , 1323:T15.00 , 1323:T13.00 , 1323:T05.00
Estudi autònom de la matèria de l'assignatura	60	2,4	1323:E21.00 , 1323:T03.00 , 1323:T13.00 , 1323:T04.00 , 1323:E25.00

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

- Un treball d'anàlisi de text, amb debat a classe, que valdrà el 15% de la nota final.
- Un treball, en equip, de recerca aplicada, amb presentació a classe, el 35%.

- Un examen final , el 50%.

Consideracions importants:

Per aprovar l'assignatura és condició necessària aprovar tant el conjunt dels dos treballs com l'examen.

Per aprovar el treball d'anàlisi de text i el treball de recerca, cal haver assistit a la presentació i debat corresponents. Aquestes dates seran:

- Dimarts 25 d'octubre, lliurament de treballs i debat a l'entorn del text analitzat.
- Dimarts 20 de desembre, lliurament de treballs i presentació oral dels mateixos.

L'examen serà al final del quadrimestre (entre mitjans de gener i mitjans de febrer), el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Els estudiants que no haguessin superat el conjunt dels dos treballs podran fer-ne un de nou, individual, determinat pel professor, per aconseguir la nota necessària. Els que hagin superat l'assignatura en la seva globalitat també podran fer aquest treball addicional, si ho desitgen, per apujar fins a UN punt (sobre 10) la nota final. Aquest treball haurà de ser lliurat ABANS de fer l'examen final.

Els estudiants que no haguessin superat l'examen tindran l'oportunitat d'acollir-se a les activitats de compensació, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	2	0,08	1323:E01.10 , 1323:E01.11 , 1323:E01.12 , 1323:E21.00 , 1323:E24.00 , 1323:T05.00 , 1323:T13.00 , 1323:T12.00 , 1323:T03.00 , 1323:E23.00 , 1323:E01.13
Recerca aplicada, feta en equip i amb presentació oral de la mateixa	35%	2	0,08	1323:E02.01 , 1323:E24.00 , 1323:T01.00 , 1323:T06.00 , 1323:T08.00 , 1323:T16.00 , 1323:T12.00 , 1323:T10.00 , 1323:T09.00 , 1323:T07.00 , 1323:T02.00 , 1323:E25.00 , 1323:E22.00 , 1323:E02.02
Treball d'anàlisi de text i debat a partir del mateix	15%	2	0,08	1323:E01.10 , 1323:T04.00 , 1323:T13.00 , 1323:T15.00 , 1323:T09.00 , 1323:T03.00 , 1323:E02.02 , 1323:T02.00

Bibliografia

Bibliografia de l'assignatura Govern Local

- AA.VV. (1996) Informe Pi i Sunyer sobre Gobierno Local en las Democracias Avanzadas. Barcelona: Fundació Pi i Sunyer.
- Alba, C. i Navarro, C (2003). Twenty-five years of democratic local government in Spain. Reforming Local Government in Europe. N. KERSTING and A. VETTER. Opladen, Leske+Budrich: 197-220.
- Agranoff, R. (2010): Local Governments and their intergovernmental networks in federalizing Spain" McGill-Queen's University Press, Montreal.
- Bagnasco, A. i Le Galès, P. (2000) Cities in Contemporary Europe. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bertrana, X. i Tomàs, M. (2004) Directius municipals: entre la política i la gestió, Barcelona ICPS, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis.
- Blanco, I i Gomà, R. (coords.) (2002) Gobiernos Locales y Redes Participativas, Ed. Ariel, Barcelona.
- Bonet, J. i Ubasart, G. (2010): Guia de Govern Local; Icaria Editorial, Biblioteca de recursos veïnals, Barcelona.

- Borja, J. (2003) La Ciudad conquistada, Madrid: Alianza.
- Bosch, N. i Espasa, M. (2006), La hisenda local a la Unió Europea (UE-15), Diputació de Barcelona, Barcelona.
- Botella, J. (Coord.) (1999) La ciutat democràtica, Barcelona: Ed. del Serbal.
- Brugué, Q. (1993) Teories sobre el Govern Local; a: Departament de Ciència Política i Dret Públic (ed) El Govern Local. Barcelona: PPU.
- Brugué, Q. i Gomà, R. (coord.) (1998) Gobiernos Locales y Políticas Públicas. Barcelona: Ariel.
- Castells, M. i Borja, J. (2004) Local y Global: la gestión de las ciudades en la era informacional, Madrid: Taurus.
- Castells, M. i Hall, P.G. (1999) Tecnociudades del Mundo. Madrid: Alianza.
- CIFA (1997) El Mapa de Serveis Personals. Barcelona: CIFA, Diputació de Barcelona.
- De la Fuente, M. (ed.) (2005) Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local: ciutats i persones, Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials.
- Fleury, S., Subirats, J. i Blanco, I. (Eds.) (2008); Respuestas locales a inseguridades globales, Fundació CIDOB, Barcelona.
- Font, J. (Ed.) (2000) Ciudadanos y decisiones públicas, Barcelona: Ariel
- Font, J. i Blanco, I. (2003) Polis, la ciutat participativa. Participar en els municipis: qui, com i perquè; Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Gaffikin, F. i Morrissey, M. (1999) City Visions: Imagining place, enfranchising people, Londres: Pluto Press
- Gomà, R. i Subirats J. (coords.) (2001) Govern i polítiques públiques a Catalunya (1980-2000), Volum II: Coneixement, Sostenibilitat i territori, Manuals, Servei de publicacions UAB - Edicions UB.
- Gyford, J. (1991) Citizens, Consumers and Councils. Londres: Macmillan.
- Huete, M^a.A. (2010): Nueva gobernanza y servicios municipales. En Estados Unidos, Noruega y España; Ed. Miño y Dávila, 2010.
- Judge, Stoker i Wolman (1995) Theories of Urban Politics. Londres: Sage.
- Le Galès, P. (2002) European Cities. Social Conflicts and Governance, Oxford: Oxford University Press.
- Loughlin, J., Hendriks, F. i Lidström, A. (Eds.) (2011): The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe; Oxford University Press.
- Magre, J. (1999) L'alcalde a Catalunya. Barcelona: ICPS.
- Morata, F. i Etherington, J. (ed.) (2003) Global i local : l'impacte de la globalització en els sistemes territorials, Barcelona: CETC: Pòrtic
- Navarro, C, Cuesta, M i Font, J. (2009): ¿Municipios participativos? Participación política y ciudadana en ciudades medias españolas; CIS, Opiniones y Actitudes nº 62, Madrid.
- Parés, M. (coord.) (2009) Participación y calidad democrática. Evaluando las nuevas formas de democracia participativa, Ed. Ariel, Barcelona.
- Pindado, F. (1999) La Participació Ciutadana a la Vida de les Ciutats. Barcelona: Ed. del Serbal.
- Sassen, S. (2000) Cities in the World Economy. Londres: Pine Forge Press.
- Stoker, G. (2004) Transforming local governance. From Thatcherism to New Labour. Londres: McMillan.
- Tomàs, M. (2002) La Unió Europea: el debat sobre l'eficiència i la democràcia local, Barcelona: ICPS, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis.
- Vallès, J.M. i Brugué, Q. (2003) Polítics locals: Preparant el futur, Barcelona: Ed. Mediterrània.
- Vázquez Barquero, A. (2005) Las nuevas fuerzas del desarrollo, Barcelona: Antoni Bosch.